

poštovanja ni kreposna djelovanja, gdje se zasade katoličkog morala gaze za volju umišljenih zasada, koje se udaljuju od dekaloga i evanđelja — ne može biti sreće ni dobra...»

Sv. Otac je na koncu tom velikom broju omladine iz svih krajeva Italije i svih talijanskih sveučilišta podijelio svoj blagoslov i obodrio ih za daljnju borbu u ovim danima, koje proživljavamo. Govor je donesen u Acta Apostolicae Sedis XXXIII (1941) str. 163 i sl.

A. Ž.

Postupak za razrješenje neizvršene ženidbe. Za to da se takav postupak može započeti i provesti, potrebno je posebno ovlaštenje od sv. Stolice (v. k. 1963 § 1). Ipak su crkveni sudovi u parnicama o nevaljanosti braka poradi zapreke spolne nemoći (v. k. 1068) ovlašteni, da u postupku o nevaljanosti ženidbe ujedno sprovedu i postupak o neizvršenju, kada je ono po srijedi, pa ako u takovoj parnici nije utvrđena nevaljanost ženidbe, ali je dokazano neizvršenje braka, moraju se spisi na molbu bilo koje od stranaka odstupiti S. Kongreg. za Sakramente, koja ih može uzeti bez novoga postupka za podlogu konačnoga rješenja o tom, da li se ženidba kao neizvršena razrješuje oprostom sv. Stolice (v. k. 1963 § 2). Ako takova parnica o nevaljanosti ženidbe poradi zapreke spolne nemoći dođe do S. Rimske Rote, onda prema sadanjoj sudskoj praksi, sam Rotin dekan mimo Kongregacije za sakramente podnosi Sv. Stolici na konačno rješenje pitanje o neizvršenju i oprostom od neizvršene ženidbe.

No ženidbeni sudovi naknadno su (odredbom u Reg. S. Congreg. Sacram., 7 maii 1923, AAS, 1923, 389) trajno ovlašteni (ex delegatione a iure), da i u svim ostalim parnicama o nevaljanosti ženidbe bilo s kojega naslova (zbog zapreke, zbog manjka u privoli ili u bitnom obliku) mogu ujedno (pripadno, incidenter) provesti postupak o neizvršenju ženidbe, kada postoji vjerojatnost (dubium valde probabile), da je takova osporena ženidba i neizvršena. Kada je u takovoj parnici već potpuno dokazano, da je ženidba ostala neizvršenom, ne smije se postupak prekinuti, nego se mora kraju privesti i propisno zaključiti i izreći *presuda* bilo »constat de nullitate matrimonii in casu«, bilo »non constat de nullitate matrimonii in casu, sed incidenter constat de inco summatione matrimonii.« I ako o tom nema izričitog propisa slijedi to otuda, što se oprostom sv. Stolice može razriješiti samo *valjani* neizvršeni brak, pa zato mora biti utvrđeno, da li je ženidba nevaljana ili ne, jer ako je nevaljana, ne treba oprost. Zato treba izreći *presudu* i saopćiti je strankama, pa ako one ne prizovu (apeliraju) na viši sud i *presuda* postane izvršnom, onda se istom može primiti molba same stranke (v. k. 1973), da se izhodi od Sv. Stolice oprost i tada se svi spisi u prijevodu (v. 1644 § 2) s tom molbom dostavljaju S. Kongreg. za Sakram. na rješenje. I onda

kada je postupak u takovoj parnici o nevaljanosti ženidbe obustavljen, jer je tužba povučena (v. k. 1740), može sud u svojoj odluci o obustavi postupka, kada je u svršenom dijelu postupka već dokazano neizvršenje ženidbe, to izreći i onda spise na molbu bilo koje od stranka dostaviti Sv. Stolici.

Dr. Fr. Herman.

PORABA PRIČESNE PATENE. U br. 45/1941. »Katoličkog Lista« (str. 532) preporučuje pisac bilješke pod gornjim naslovom, da se posvuda uvede praksa, po kojoj kod pričješćivanja vjernici jedan drugomu dodaju pričesnu patenu. Po njegovu se mišljenju tim postupkom »ne gubi vrijeme«. Češćom se porabom vjernici nauče da »brzo putuje patena« tako, da se vrijeme dijeljenja sv. Pričesti ne će »ni jednu minutu produžiti.« Taj i takav postupak je propisala sv. Congr. Sacram. svojom instrukcijom od 26. III. 1929., pa je zato piščev predlog u K. L. posvema u skladu s crkvenim propisima.

On se međutim buni protiv postupka, po kojem ministrant ili zvonar ide pred svećenikom djeliteljem sv. Pričesti i vjernicima pod bradom drži pričesnu patenu. Piscu se, posve opravdano, čini taj postupak neprikladnim, s razloga što se kod najsvetijeg časa pobožnosti stavlja neko treće lice između svećenika djelitelja i pobožna vjernika. Pa makar to bio i dječak ministrant (da zvonara posvema isključimo), ispravna je opaska, da to mnogomu vjerniku nipošto ne će biti ugodno. Na opravdanu osjetljivost u tom svetom času, doista treba paziti, pogotovo u župama, gdje se s obzirom na vjernike i može i smije očekivati izvjesni stupanj veće i nježnije osjetljivosti kod ženskoga i kod muškoga svijeta.

Istina, crkveni se propisi ni takovu postupku izrično ne protive, pa se s toga prema odgovoru S. C. Sacram. od 28. listopada 1930. može i tako postupati.¹ No s naprijed navedenih razloga, bolji je postupak što ga preporučuje pisac K. L. Napose će ga valjati u gradovima pretpostavljati običaju, da ministrant vrši službu pomoćnika kod dijeljenja sv. Pričesti.

A. Ž.

¹ Theol.-Prakt. Quartalschrift (Linz), god. 1934, str. 384.